

J

27.

C. B. D.
EXERCITATIO. ACADEMICA.
D E.

JURE. ILLIUS. CU-
JUS. PECUNIA. CRE-
DITOR. ALTERIUS.
FUIT. DIMISSUS.

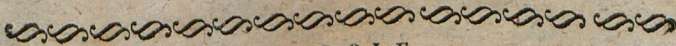
QVAM.

AUTORITATE. INCLU-
TÆ. FACULTATIS. JURIDICÆ.
IN. UNIVERSITATE. ARGENTO-
RATENSI.

PRO.

IMPETRANDIS. HONORIBUS.
DOCTORALIBUS.
SOLENNITER. PROPONIT.
HENRICUS. BORNIUS. LIPSIENSIS.

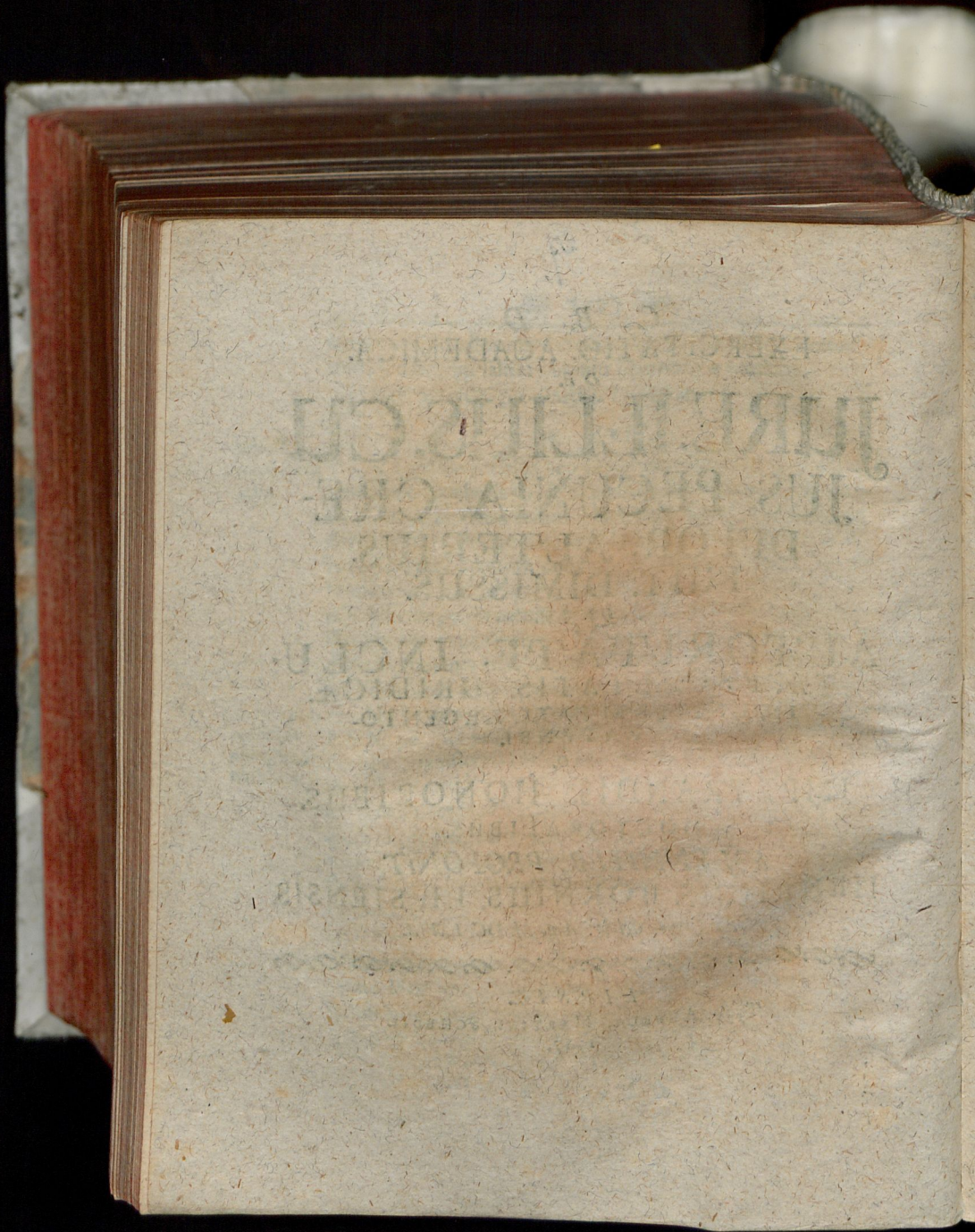
Ad diem 1. Octobr. Ann. M. DC. LXVIII.

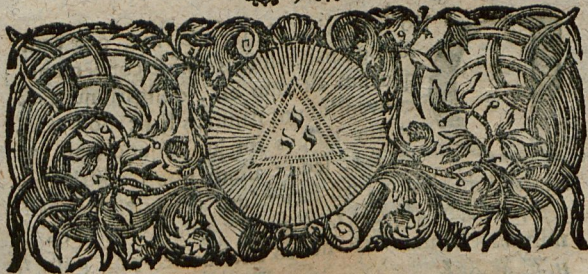

L I P S I Æ.

Typis, ANDRÆE, MARTINI, SCHEDII.
1717.

C. B. D.
 Exercitatio Academica,
 De
JURE ILLIUS, CUJUS PECUNIA
CREDITOR ALTERIUS FUIT DIMISSUS.

CAPUT I.

Introitus. Jus dimittentis alterius Creditores est quodammodo exorbitans. Quid sit dimittere explicatur. Dimissus dicitur tum cui immediate solutum, tum cui mediante debitore. Requisita hoc casu observanda recensentur: In quibus hoc, quod secundus Creditor ista destinatione mutuo dare debeat, ut exinde primo satisfiat. Solvi potest primo Creditori invito debitore. Respondetur objectioni. Dimittes strictè loquendo non dicitur, qui alterius Creditori ejus negotia gerendo solvit.

Duo sunt principia Juris Civilis, quæ cum ratione naturali satis solide conveniunt, quorum alterum est, obligationum & conventionum naturam hanc non esse, ut aut corpus aut jus aliquod nostrum faciant, sed ut alium nobis adstringant ad dandum aliquid, vel faciendum vel præstandum *l. 3. pr. de Ob. & Act. l. 20. C. de pact.* Alterum, id, quod nostrum est, sine facto nostro alterius fieri non posse *l. 11. ff. de R. I.*

II. Ab utroque discessum quodammodo fecerunt leges, quando jus illius, cujus pecunia creditor alterius dimittitur, statuerunt Sanctum quippe est a legumlatoribus, non tantummodo eum, qui solvit alterius creditori privilegiato, statim in jus ejus, cui solum est, debere succedere *l. 24. §. f. ff. de Reb. auct. jud. poss. l. 2. ff. de Cess. bon.* sed etiam eum, qui debitori mutuum dedit pecuniam, ad hoc, ut hypothecarius dimitteretur, pactusque est, ut in posterum ipse hypothecam istanc habeat, dimisso hypothecario non volente modo, sed etiam invito, in locum ejus subintrare; *vid. infr. cap. 3. & seqq.* atque sic aliquem Jus alterius invito eo sola conventionione acquirere posse.

III. Jus hoc dimittentis Exercitatione Academica hac vice, & dum promeriturus sum honores Doctores, exequi destinavi, quod & dignum hoc instituto meo fuerim arbitratus, & a paucis sit hæcenus expositum ex professo. Ante omnia dicendum mihi erit, quis dimittere dicatur; Et quidem dimittere alterius creditorem est alterius creditori quocunque modo satisfacere eo animo, & intentione ista, ut ipse dimittens

mittens in locum dimissi transeat, sive satisfactio solutione, sive compensatione, sive novatione, sive acceptilatione, sive alia ratione, qua perimi potest obligatio, atque debitum & creditum, contingat, *vid. tt. Inst. quib. mod. solv. obl.*

IV. Nec refert, an immediate solvatur, an mediate, ita ut debitori versuram facienti pecunia credatur, ut exinde Creditori satisfiat, debitorque postmodum realiter numeret istam pecuniam. textus disertus est in *l. 24. §. f. ff. de Reb. autb. jud. poss. l. i. C. de his, qui in por. cred. loc. succed. verbo transi. l. 2. ff. de Cess. bun. verbo perveniat.* Ex quibus locis omnibus, & verbis ibid. generalibus: *transi perveniat*, colligi potest, nihil differre (ad hoc, ut dimissus quis dicatur) quomodo perveniat ad Creditorem, sive immediate sive mediante alio dummodo pervenerit, *Franzk. Com. ff. tit. qui pot. in pig. num. 63. 64.*

V. Tum autem, quando non immediate, sed mediante debitore, versuram faciente, & ut satisficiat priori creditori, mutuam pecuniam accipiente creditori satis fit, ut dimissio a posteriore facta dici possit, duo necessario requiruntur: 1. ut secundus creditor ea fini, quo priori satisfiat mutuo det, nec sufficiat, si pecunia simpliciter, & absque hac destinatione mutuo data postmodum priori solvatur. 2. Ut revera postmodum a debitore priori numeretur. Quod ad posterius nemo ambigit; sed prius dubio carere non videtur *propter allegat. l. 24. §. 3. de Reb. autb. jud. poss. Cujus verba. Pervenisse autem quemadmodum accipimus utrum, si statim profecta est ab inferioribus ad privilegiarios? an vero si per debitoris personam, b. e. si ante ei numerata sit, & sic debitoris facta*

facta creditori privilegiario numerata est? Quod quidem benigne potest dici, si modo non post aliquod intervallum id factum est. Cum ergo in ibi hujusmodi pacti, ut creditori priori solvatur, nulla fiat mentio, necessarium haud putaverunt Magni Jcti, *Ant. Faber in C. lib. 8. lit. 9. de f. 1. & B. Carpz. p. 1. C. 28. de f. 134.* in id creditam esse pecuniam ab eo, qui posterior contraxit, ut priori creditori solvatur, sed sufficere, pecuniam posterioris ad priorem pervenisse, dummodo non ex intervallo. Enim vero, quod pace tantorum virorum dictum sit, non hunc, sed quem tradidit Gothofredus Parens *ibidem in notis sub lit. P.* textus hujus genuinum sensum esse, puto. Statuit autem d. l. Gothofredus, destinationem secundi creditoris hoc casu semper esse necessarium, sed, si de destinatione non satis constet, in dubio eam praesumi tum, quando pecunia a secundo creditore numerata statim post numerationem primo fuerit soluta, non autem praesumi, si ex intervallo solutio facta. Et est insuper ratio in promptu, sc. quod privilegium illi non debeat tribui, qui ipse cum contraheret, nullum privilegium, sed solum mutuum, & sic debitum saltem chirographarium intendit, *Fac. huc. Franzk. in Com. ad ff. tit. qui pot. in pig. n. 67. verb. in hunc finem. vid. aliter haec decidentem Bachov. ad Treutl. V. 2. d. 24. tb. 6. lit. D. sub verb. idque & in personalibus.*

VI. Dimisisse etiam alterius Creditorem ad hunc effectum, ut in locum ejus succedat, & sic contra debitorem actionem dimissi habeat, dicitur ille, qui invito debitore priori creditori solvit. Licet enim alias qui pro invito solvit, ab eo quicquam repetere nequeat, *l. 53. ff. Mandat. l. ult. C. de Neg. gest. & qui pro altero prohi-*

prohibente expensis facit, illum sibi oblogare haud possit, sed donare praesumatur. *l. liferuus 27. §. sic lrvam 25. ff. ad L. Aquil.* Animadvertendum tamen est, jura allegata loqui in terminis negotiorum gestorum, & saltem hoc negare, quod actio negotiorum gestorum regulariter contra gerere prohibentem competere debeat. Cum itaque is, qui creditorem alterius dimittit, non tam alienum negotium gerat, quam suum, *l. 12. §. 6. ff. qui pot. in pig.* & potius hoc agat, ut sibi jus aliquod, aut nomen quoddam acquirat, huncque dimissionis actum lex ita informaverit & approbaverit, ut per eum acquirere aliena nomina possit, facile liquet, ea, quae de negotiorum gestione in LLus sancita sunt, huc non recte applicari.

VII. Pater ex his essentielle requisitum dimissionis nostrae, in specialissimo significato juridico acceptae, esse & hoc, ut dimittens id sibi semper habeat propositum, ut, non debitoris negotia gerat, sed suum agat, atque sibi prospiciat de aliquo novo jure acquirendo, & ni hoc factum fuerit, nunquam in jura dimissi succedet, sed tanquam simplex negotiorum gestor solam actionem negotiorum gestorum (positis tamen ceteris terminis habilibus) habebit, *arg. l. 12. §. 6. ff. qui potius pign.*

CAPUT II.

Transitus. Credere quid significet, explicatur. Diversa qualitas Creditorum, & secundum hanc diversus ordo eorundem recensetur. Qui sub uno quoquo ordine secundum Jus Saxon. Electorale, contineantur, ostenditur.

- I. Sed

I.

Sed cum de jure alterius dimittentis solide differi non possit, nisi curate discernatur, tum qualis sit creditor, qui dimittitur, tum qualis sit is, qui dimittit, & utrum nimirum ipse quoque creditor sit debitoris, pro quo solvit, aut extraneus, & si creditor sit, an sit chirographarius, vel privilegio munitus, vel hypothecarius? e erit diversa diversorum creditorum jura recensere.

II. Strictè credendi verbum sumtum ad solam mutui causam refertur, & sic creditores dicuntur, qui pecuniam mutuam dederunt. *Nov. 4. cap. 2. l. obligari. 9. p. ff. de Aut. Tut. l. 3. §. 3. ad Scl. Maced. l. ejus 41. ff. de R. Cr.* Et similiter debitores sunt proprie, qui pecuniam mutuam acceperunt. *l. 11. C. si cert. pot. l. 5. §. 3. de O. & A.* Sed porrigitur creditorum & debitorum appellatio etiam ad alios contractus & obligationes *l. 10. 11. 12. ff. de V. 5.* Imo amplius generali credendi & debendi hac appellatione res nostræ ex causa commodati, depositi, locati, pignoris penes alios existentes creditæ & debitæ dicuntur, *d. l. 10. vers. ex quacunque actione vel persecuti- one l. 1. ff. de R. Cr.*

III. In latò hoc significatu creditores considerati commode distingui possunt in hypothecarios & non hypothecarios, utrique in privilegiatos & non privilegiatos; Privilegiati vicissim in eos, qui privilegio simplici, & istos, qui singulari prerogativa gaudent ita, ut omnibus omnino præferantur. Quæ ipsa distinctio incidit cum ea, qua hodie ubique fere, ad institutum Serenissimi Electoris Saxonix in *Const. 28. p. 1. & in Ord. Proc. tit. 42.* Creditores in quinque classes discernuntur, & ponuntur quidem in classe prima illi, qui singulari praro-

prærogativa præ aliis gaudent; In classe secunda Creditores, qui præter hypothecam ex privilegio quoque personali jus habent prælationis; in tertia illi, qui ex hypotheca, arresto, vel immissione judiciali jus reale consecuti fuere; in quarta privilegio personali simplici muniti, & in quinta denique Chyrographarii. Hunc ordinem, & quidem ad ductum allegatarum legum Saxonicarum Electoralium, dum, pro instituti ratione, breviter jura Creditorum refero, sequar.

IV. Singulari prærogativa ex dispositione Ord. Proc. Elect. Saxon. quam solam, ut dixi, sequar hac vice gaudent 1. Domini res suas vindicantes, *l. 1. C. de priv. fsc. l. 1. C. ad l. Jul. d. vi priv. l. 31. §. 1. ff. de R. Cr. Ord. Proc. Elect. Sax. tit. 42. impr. Berl. p. 1. concl. 64. n. 18. Carpz. P. 1. Concl. 28. def. 13. seqq.* 2. Is, qui in re vendita, antequam eam traderet, aut sane in ipso actu traditionis, sibi hypothecam, donec integrum pretium solutum fuerit, reservavit, scilicet quoad rem hanc talem venditam, *l. 5. §. 17. ff. de trib. act. O. P. E. S. Tit. 42. §. do auch einer etwas verkauffet / etc.* 3. Illi, qui jus reale impetraverunt in re, antequam ad debitorem ea veniret, *Carpz. d. l. def. 22. O. P. E. S. d. l. §. Gleiche Meinung hat es auch etc.* 4. Merces famulorum pro certa mercede servientium & in ædibus convictuque debitoris viventium *O. P. E. S. d. l. §. nechst diesem etc. Carpz. d. l. def. 25.* 5. Impensæ erogatæ tum infuneratione debitoris, tum in morbo eo, quo morte fuit extinctus, *O. P. E. S. d. l. §. ferner / Carpz. d. l. def. 39.* 6. Tributa, item Decimæ, annuque redditus & census ad sustentationem Clericorum destinati, *O. P. E. S. d. l. §. desgleichen etc. Carpz. d. l. def. 47. seqq.* 7. Pecunia, ex rei alicujus

B vendi-

venditione certis terminis solvi promissa, sed residua, *O. P. E. S. d. l. §. Ferner etc. in fin.* Notandum vero est privilegiatos hos creditores, quos ex dispositione Juris Electoralis Saxonici, tanquam prerogativa singulari gaudentes in classe prima collocari, dixi, non conjunctim, pro rata portione, sed isto, quo designavi, ordine successive credita sua capere, cum scilicet jura non habeant paria, sed alterum præ altero sit potentius, quod non obscure verba: *Nächst diesen / ferner / und dann / etc. a Serenissimo Legislatore in sapius alleg. tit. 42. O. P. S. usurpata indignant, & servat id prais fori ac Tribunalium, Carpz. d. C. 28. def. 12.*

V. Præter hypothecam ex personali privilegio jus prælationis habent, atque adeo ad classem supra nominatam secundum referri debent. 1. Mulier ratione dotis, hæc quippe omnibus creditoribus, qui non expressam anteriorem habent, præfertur, *O. P. E. S. tit. 43. in pr. d. Const. 28. vers. und nach diesem etc.* 2. Fiscus, quatenus ipsi ex contractu aliquid debetur, hæc tamen præfertur etiam anterioribus hypothecariis omnibus, non quidem in bonis indifferenter omnibus, sed iis tantum, quæ debitor acquisivit, postquam cum Fisco contraxit, *Ord. Proc. Elect. Sax. tit. 43. vers. desgleichen etc. l. 28. ff. de i. Fisc. quod jus prælationis Fiscus non procedit in pœnis Fiscalibus d. vers. desgleichen etc. per l. 28. ff. de i. Fisc. l. unc. C. pœn. ff. cred. pref. 3. Ille, qui ad refectionem vel conservationem domus, vel alterius rei pecuniam mutuo dedit, quandoquidem & is hypothecariis in re ista præfertur, *O. P. S. d. l. vers. wann auch etc. l. 1. ff. in quib. caus. pign. l. hyp. Tau. l. 5. ff. qui pot. in pig.* 4. Is, qui ad emendam domum
aliam.*

aliamve rem pecuniam mutuo dedit, & ut pro pecunia illa mutuo data res emta pignori sibi esset, pepigit. *O. P. S. d. l. vers. Also wann etc. Carpz. p. 1. Inst. 28. def. 107.*

VI. Circa Creditores in hac secunda classe relativos, si simul & semel concurrant, tria maxime probe attendi debent. Et quidem 1. scilicet collocandos esse eos, secundum ordinem temporis, quo quis hypothecam suam nactus est, v. c. si fiscus contraxerit cum debitore priusquam duxit ipse uxorem, uxor ratione dotis fisco erit posterior; sin matrimonium contractum fuerit ante debitum fiscale constitutum, uxor Fisco erit prior. *O. P. S. d. t. vers. wann sie aber etc. Carpz. d. l. def. 63.* 2. In dubio & si non constet de certo tempore impetrata hypotheca uxorem esse priorem cæteris, cæteros autem sibi invicem non præferri sed pro rata solutionem impetrare. *O. P. S. d. l. vers. wann man* 3. Privilegiarios in prima classe recensitos, subinde his intelligendos esse superiores.

VII. Tertiam classẽ occupant hi, qui jus reale impetraverunt Jus reale hic nomino, quod competit scilicet 1. ex hypotheca eaque tam tacita, quam expressa, 2. Arresto. 3. ex immissione judiciali. *O. P. S. tit. 44.* Inter hos obtinet regula: Qui prior est tempore, potioris quoque est jure, *cap. qui prior. de R. 1. in c. l. 2. l. 8. 10. 11. 12. ff. qui pot. in pign.*

VIII. Personali privilegio simplici muniri, & in quartam classẽ collocandi sunt illi, qui equidem neque jus reale neque prærogativa ista, qua in prima & secunda classe relati gaudent, interim tamen ex peculiari legis dispositione hoc habent, ut chirographariis nudis præferantur. Horum in *Ord. P. S.* recensentur

quatuor: 1. Deponentes, quorum res depositæ amplius non extant. 2. Debitorum alimentorum. 3. Pecunia sine stipulatione usurarum mutuo data. 4. Pretium rei venditæ non solum, puta illud quod non distinctis temporibus sed una vice solvi debuit illud enim quod distinctis temporibus solvendum est, alia prærogativa gaudere diximus. Atque hi omnes absque prærogativa temporis simul pro rata (si non sufficiant debitoris bona) solutionem impetrant.

IX. Simples denique chirographarii sunt, quibus nec jus reale, nec privilegium ullum compositis, a chirographo, quo plerumque solo nituntur, dicti. In his eminent illi, qui pecuniam sub usuris mutuam dederunt. *O. P. S. tit. 50.* & in his iterum, nulla temporis aut alia prærogativa attenditur.

CAPIT. III.

Agitur de jure ejus, qui dimisit hypothecarium. Interest hic an dimittens sit & ipse Creditor, an non: & si Creditor an hypothecarius, an non hypothecarius. Extraneus & non hypothecarius succedit in actione personali non jure reali. Nisi expresse pactum desuper fuerit interpositum. Pacisci autem ita potest dimittens tam cum Creditore invito debitore, quam cum debitore invito Creditore. Removentur dubia. Pacisci debet dimittens de successione non tantum in pignus sed etiam in locum prioris. Respondetur dissentientibus. Quo tempore pactum hoc sit in eundem. Jus hypothecarii dimittentis. Hypothecarius hypothecarium dimittens, ipso jure sine ullo pacto, in ejus locum succedit, & habet contra soluti-

solutionem acceptare nolentem ius offerendi. Quod ius offerendi non habet extraneus aut chirographarius habent tamen hi, si possideant rem hypothecatam ius retentionis. Hypotheca fisci in dimittentem a. l. non transit, nisi interveniente autoritate iudicali. Sicut hypotheca in feudo quaesita in dimittentem aliter, quam consensu Domini in foro Electorali Saxonico transferri non potest.

I.

IAm in specie agendum est de iuribus eorum, qui alterius Creditores dimiserunt, sed cum supra dictum sit, multum interesse qualis creditor sit, qui dimissus est, separatim quoque de singulis; Et quidem hoc capite agam de eo, qui dimisit Creditorem hypothecarium.

II. De huius jure cum quaeritur, ante omnia distingui debet, an solverit creditor ejusdem debitoris, an extraneus, (i. e. qui Creditor non est) & si Creditor an hypothecarius, an non hypothecarius. Quando extraneus aut non hypothecarius solvit, succedit quidem ipse sine ulla praevia cessione in actionibus & iuribus dimissi personalibus, sed non simul in jure hypothecario, nisi expresse de eo fuerit conventum confirmatur hoc assertum ex *l. i. C. de his qui in pr. Cred. loc. suc.* ubi Severus & Antonius Marcellinae hunc in modum rescribunt: *Non omnino succedunt in locum hypothecarii Creditores hi, quorum pecunia ad Creditorem transit. Hoc enim tunc observatur, cum is, qui pecuniam postea dat, sub hoc pacto credat, ut idem pignus ei obligetur, & in locum ejus succedat.*

III. Loqui hanc legem tantum de extraneo & non

hypothecario patet ex *l. 1. C. qui pot. in pig. l. 22. C. de pig.* iisque, quæ afferentur *inferius h. cap. 3.* Dicit autem textus, non omnino succedunt, i. e. non per omnia, non insolidum succedunt, ut ostendatur, quodammodo etiam extraneum & non hypothecarium succedere, scilicet ut dicere præoccupavi, in actionibus & juribus dimissi personalibus. Et habet ergo etiam citra omne pactum & conventionem hic talis dimittens non tantum actionem istam principalem quam dimissus Creditor pro impetrando suo credito habuit, puta, conditionem certi ex mutuo, si ex mutuo ipsi debitum fuit, actionem emti, si ex emto &c. *l. 2. ff. de Cess. bon.* sed etiam actionem Paulianam *l. 10. §. 1. l. 16. ff. de his que in fraud. cred. al.* item privilegium prælationis, *l. 24. §. 3. ff. de Reb. auth. jud. poss. Jac. Cujac in par. Cod. tit. de his qui in prior. Cred. loc. succ. §. lib. 18. Obs. 40.*

IV. In hypothecam (idem ex identitate rationis dicendum arbitor de jure reali ex immissione judiciali & arresto saxonico competente) extraneus & creditor non hypothecarius aliter non succedit, nisi sub hoc pacto debitori credat, aut creditori solvat, ut idem pi-gnuslib obligetur, & in locum ejus succedat, *d. l. 1. C. de his, qui in prior. Cred. loc. succed.*

V. Circa pactum hoc dispiciendum est; tum quo cum sit in eundem, tum, quid continere debeat; tum denique, quo tempore sit interponendum. Quod ad primum attinet, iniri, id potest tam cum debitore, quam cum Creditore, ita scilicet, ut si solvas creditori, quod ipsi debetur, possis illico cum eo pacisci de successione in jus ejus, & si credas debitori veritatem facienti, possis pacisci cum eo, ut in posterum tu locum antieris
Credi-

Creditoris sub in tres, *d. l. 1. C. de hi qui in prior. Cred. l. Aristo. 3. ff. qua res. pign. l. hyp. dat. obl. non pos. l. 12. §. 3. ff. qui pot. in pign. Carpz. p. 1. C. 28. def. 135. n. 1. A. Faber in C. lib. 8. tit. 9. def. 4. n. 1. Neguzant. de pign. part. 5. membr. 3. Bach. de pign. lib. 4. cap. 17. Frantzck in Com. ff. qui pot. in pig. Imo amplius, procedit hoc in tantum, ut possis invito & ignorante debitore solvere creditori, ac paci- scendo ipsius jura impetrare, & viceversa, ut possis crede- re debitori ad hoc, ut creditor alius dimittatur & locum ejus sub in tres invito isto creditore & ignorante, *Carpz. d. l. def. 133. n. 1. 2. 4. Ant. Faber, d. l.**

VI. Et quidem neque Creditor sic anterior, qui dimittitur, nec debitor patitur injuriam. Non Credi- tor, quia is, id, quod sibi debetur, per solutionem, quam invitus accipere cogitur *l. 21. ff. de R. Cred. l. debitor. 30. ff. de solut.* consequatur, atque ejus nihil interfit, an ali- us locum ejus in pignore subintret, an vero minus; Non debitor, quia nulla nova hypotheca constituitur, sed jus quaesitum jam saltem in alium transfertur, quia scil. hy- potheca, quam nanciscitur dimittens, est eadem numero cum illa, quam habuit dimissus, *Bacchov. de pign. lib. 4. c. 18.* Sicut ergo nullus debitor prohibere potest, quo- minus Creditor jus crediti per cessionem in alterum transferat, ita nec conqueri potest, si hoc modo mutatio Creditoris contingat, *Frantzck. com. ff. qui pot. in pign. n. 78.* Plane, quando praedicto modo primus creditor hypo- thecarius dimittitur, inque locum ejus dimittens suc- cedit, debitor autem plures Creditores habeat, respectu secundi aut tertii id dubium superesse videtur, quod eo casu, quo solutio fit per debitorem, eodem contigat si- mul ut & liberetur res hypothecata a prioris Creditoris pigno-

pignore, & secundi pignus confirmetur, semel autem quaesitum jus postea debitoris pactionibus auferri non possit, *l. f. ff. de pact.* Sed responderi debet, extraneum, quando hac lege, ut jus primi Creditoris in se transferatur, pecuniam numerat, ex assistentia legis sua conventionione pignoris liberationem antevertere atque jus primi non extinguat. *Hottom. in Com. ad Cod. tit. de his, qui in prior. Cred. Sc.* Infuper & secundo Creditori, exinde nullam fieri injuriam, quod eadem maneat illius conditio, quæ erat priusquam præcedens dimitteretur.

VII. Hactenus de iis, cum quibus pactum nostrum iniri debet, jam ulterius videndum, quid continere id debeat. De hoc textus, *in l. i. c. de his, qui in prior. Cred.* ita constituit: *Hoc enim tunc observatur, cum is, qui pecuniam postea dat, sub hoc pacto credat, ut idem pignus ei obligetur, & in locum ejus succedat.* Duo ergo membra, duæ partes hujus pacti sunt, scilicet pacisci debet dimittens 1. ut idem pignus sibi obligetur. 2. Ut in locum dimissi succedat, atque hoc non saltem traditum est totidem fere verbis in *l. 12. §. 8. ff. qui pot. in pign. ibi: & paciscitur tecum, ut id. m. p. edium ei pignori hypothecæ sit & locum ejus subeat.* Verum approbat quoque communis pene Doctorum schola tam antiquorum, quam recentiorum, *vid. Azo in summa Cod. tit. de his qui in prior. cred. Sc. Placentinus. Cynus. Br. Bl. Salicet, in l. i. c. d. tit. lac. Cujac. in par. Cod. ibid. Hottom. in Comment. Cod. eodem.* ubi ait: duas conventiones esse necessarias, ut extraneus in prioris locum succedat, & posteriori præferatur; Prior est, ut nominatim hypotheca contrahatur, altera, ut ea lege pecunia detur, ut locum prioris Creditoris subire liceat, *Pac. in Analys. Cod. §. 3. n. 2. Perez. in C. d. tit. n. 4. Neguz. de pign. p. 5. m. 3. A. Faber, in C. lib. 8. tit. 9. def. 2. n. 3. Carpz. p. 1. C. 28. def. 133 n. 3.*

VIII. Dif-

VIII. Dissentiunt ab hac thesi nostra Doctores quidam, & alii quidem, quos interest. Mudæus *de pign. & hypoth. tit. quib. mod. pign. vel hyp. solv. n. 73.* Franzkius *in Com. ff. de qui pot. in pign.* Bachovius *de pign. c. 15.* pactiōnem de pignore ad successiōnem in prioris locum indefinite sive cum creditore sive cum debitore initam sufficere neque conventionem de successiōne in locum necessarium esse Alij, *vid. A. Faber d. l. def. 4. n. 3. seqq.* pactum de pignore non quidem cum debitore, bene tamen cum priore Creditore inicum satis esse. Alii denique, *vid. Gloss. ad sepe d. l. 1. C. de his, qui in prior. Cred. & c. Ant. Fab. d. l. def. 3. n. 4.* pactum de pignore omitti posse, sufficereque in genere pactum de successiōne in locum prioris statuunt. Sed quicquid illi decimum sentiant, inhærendum erit verbis legum, quæ, ut dicimus, ex professo hunc articulum executæ sunt, & requisita supra memorata conceptis verbis tradiderunt, idque eo magis, cum totum hoc negotium successiōnis in locum priorum Creditorum, ut supra innui, præter regulas communnes ex peculiari legis dispositione procedat; cum & insuper rationes, quibus dissensus eorum nititur, tanti non sunt, ut contra jus expressum movere nos possint. Palmaria est Franzki, Mudæi & Bachovii, qui allegant *l. 3. ff. que res pign. obl. non pos.* In qua Jctus, secundum Creditorem non aliter in jus pignoris succedere, etiamsi antecedens creditor pecunia ejus dimissus sit, nisi convenerit, ut sibi res eadem esset obligata: atque sic nihil amplius quam conventionem de succedendo in pignus, non etiam simul de succedendo in locum prioris desiderat, adjecturus procul dubio si quid aliud cum prioris desiderat, adjecturus procul dubio si quid aliud necessarium putasset. Sed dici potest h. l. 3. supplendam esse *ex l. 1. C. de bis, qui in prior. Cred. loc. suc.* in qua Imperatores, ut dixi, propofuerunt sibi requisita recensere, quod restantur

C

verba

verba: *hoc tunc observatur* &c. Allegat' quoque pro stabilienda sententia sua Franzkius *l. creditor 3. pr. ff. qui pot. in pign.* sed species illius omnino diversa est, tractatque casum talem: Sejus Titio centum credidit acceptis certis pignoribus, puta fundo Tusculano, dehinc idem Titius a Cajo mutuam sumit pecuniam, eique eundem illum fundum, quo caverat Sejo, obligat: contracto ita inter Cajum & Titium pignoris nexu, Sejus stipulatione interposita novat creditum suum, repetito tamen in novatione pignore. *vid. Franzk. tit. qui pot. in pign. n. 61.* & additis eadem pignoribus aliis. Desinit post hæc solvendo esse Titius ita, ut bona ejus veneant, & creditores super prioritate certent. Atque adeo jam quaeritur, quis prior sit in fundo Tusculano, Sejus an Cajus? Respondet Jctus superioris temporis ordinem manere primo Creditori, & sic Sejam esse priorem. Ratio dubitandi pro Cajo moveri poterat ista, quod novatione interposita Sejus perdidit jus pignoris primum quaesitum, & sic prioritatem præ Cajo. *p. l. 18. ff. de Novat.* sed satisfacit huic dubio Jctus dicendo, primum Creditorem, (Sejum) eo ipso, quod repetierit in novatione pignus primitus constitutum, licet illud subtilitate juris videatur extinctum, in suum locum privilegium successisse, quia nimirum pignus in novatione repetitum, intelligitur repetitum cum privilegio temporis & prioritatis. *Barth. & Gloss. ad b. l. in summa. vide ad eandem la. Cujac. in recit. posth. ad Papin. lib. 11. Resp.*

IX. Discutiendum restat circa pactum nostrum, quo tempore illud sit interponendum? De hoc inquit textus *l. 1. C. de his qui in prior Cred. loc. suc. &c. cum is, qui pecuniam postea dat sub hoc pacto credat.* Debet ergo interponi pactum hoc statim illo ipso tempore, quo creditor alterius dimittitur, aut minimum brevi post cum dimissus est, cum ea,

ea, quæ statim sequuntur negotium, intelligantur eidem in esse, arg. l. 40. ff. de R. Cr. Carpz. d. l. def. 135.

X. Atque sic satis de eo, qui dimisit Creditorem hypothecarium alterius, cum esset ipse aut extraneus, i. e. non creditor, aut tamen chirographarius, vel, sine hypotheca personali privilegio munitus. Dicendum jam est de hypothecario, qui concreditorum hypothecarium vult dimittere. Huic prospectum est, l. 1. C. qui pot. in pign. ibi: *Qui pignus secundo loco accepit, ita jus suum confirmare potest, si priori Creditori debitam pecuniam solverit, aut, cum obtulisset, isque accipere noluisse, eam obsequari & deposuit, nec in usus suos convertit.*

XI. Lege hac duo continentur: 1. hypothecarium ereditorem, si concreditori suo, etiam hypothecario, solvat, ipso jure in locum ipsius succedere ita, ut nulla cessione, aut de succedendo neque in locum neque in pignus prioris conventionis opus sit. *Gloss. in l. Arist. 3. ff. qua res pign. obl. Br. ibid. n. 1. Salicet. in l. 1. C. de bis, qui in por. Cred. loc. suc. Carpz. p. 1. c. 28. def. 133. n. 49. Franzk. ad ff. tit. qui pot. in pign. n. 67.*

XII. 2. Hoc in casu, si prior iste creditor sponte recipere solutionem detrectet, jus offerendi competere posteriori ad hunc effectum, ut oblatione rite facta statim dimissus prior censeatur & (sine ullo pacto desuccedendo) posterior in omnia ejus jura plenissime transeat. l. 22. C. de pign. Gail. lib. 2. obs. 91. Brunnieman. ad d. l. 1. C. qui pot. in pign. & ibi allegat. Tac. enjac. in Recit. ad cod. d. l. Ita si Respublica contraxit, fundusque ei sit obligatus secundus Creditor offerens ei pecuniam in jus Reipublicæ succedit. l. ult. c. de bis, qui in prior. Cred. loc. succed. & hoc in tantum procedit, ut etiam si res hypothecata a debitore creditori vendita sit, nihilominus secundus creditor priori offerre possit. l. 1.

C. ff. antiquor. cred. Sc. Mantio, de Tac. & ambig. convent. lib. 11. tit. 28. n. 2. seqq. Mercur. Merlin, de pign. lib. 4. quest. 43. num. 9. Cum tamen posterior priori non tam acquirendi domini, quam servandi juris sui causa debitum offerat, aut sane offerre censerit debeat poterit, eidem vicissim a debitore, offerri. *l. 6. ff. distr. pign.*

XIII. Extranei & chirographarii aut etiam personali privilegio muniti, jus offerendi nequaquam habent ad hunc effectum, ut ipsi per hoc hypothecariorum in locum trans-eant, *l. 5. C. de solut. Mercur. Merlin. d. l. quest. 46.* Sane si Creditor non hypothecarius rem pignoratam ex alia causa possideat, potestis agenti hypothecario debitum offerre at-que ipsum hoc modo actione hypothecaria excludere, nec interest, sive justus sit possessor sive injustus. *l. 12. §. 1. ff. qui mod. pign. vel hyp. solv. ibi: qualiscunque possessio.* Nam simul atque hypothecarius suum recipit, non debet amplius quaerere de jure possessoris. *Mercur. Merlin. d. l. quest. 65.* In eo tamen differunt justus & injustus possessor, quod justus possit, ubi hypothecario satisfacit, eum ad hoc adstringere, ut cedat jura sua, injusto autem tale quid non competat. *l. 19. ff. qui pot. in pign. cujac. lib. 11. Obs. 35. A. Faber in cod. lib. 8. tit. 10. def. 3.*

XIV. Insuper potest Creditor non hypothecarius aut etiam extraneus, qui hypothecario absque praevio pacto solvit, si in possessione rei hypothecatae constituitur, jure retentionis sibi consulere, non tantum adversus debitorem, sed etiam secundum creditorem, donec ei refundatur pecunia, quam priori creditori exsolvit. *l. 1. pr. ff. quib. mod. pign. vel hyp. sol. Perez, d. l. num. fin. cujac. ad d. l. pr. A. Fab. lib. 8. tit. 9. def. 7.*

XV. Notandum hic probe est, ea, quae supra hoc capite

capite de successione in jus hypothecarii, pacto interposito impetranda, dicta sunt, de solis Creditoribus privatis exaudienda esse, non de successione in hypothecam Fisco competentem, hanc enim, ut impetrare possis, sola conventio privata non sufficit, sed hypotheca fisci necessario autoritate judicis debet transferri, l. 3. l. f. c. de priv. fisc. l. 45. §. 9. ff. Eod. l. u. c. de fidejuss. Cujac. lib. 18. Obs. 40. Et in Recit. cod. ad tit. de priv. fisc. Pacius in *Analys. cod. tit. de his, qui in por. cred. loc. suc.* §. 3. n. 2. Franzk. ad ff. tit. qui pot. in pign. n. 88. *Trentl. V. 2. D. 24. th. 6. lit. D. Et ibi. Bachov.*

XVI. Coronidis loco addo, quod cum de jure Electorali Saxonico per novissimam Decisionem 40. hypotheca in feudo constituta cedi alii, nisi consensu Domini feudi, non possit, vix aliter dimittens hypothecarium feudalem jura ejus impetrare queat, quam si Domini feudi autoritas intercedat.

CAPUT IV.

Jus dimittentis privilegatum. Transit hic citra omnem conventionem aut cessionem. Respondetur dubio. Idem obtinet in privilegiis fisci, quod in privatorum. Dimittens fiscum solvendo tributa non interveniente judiciali translatione hypotheca, contra tertium possessorem jus agendi nullum habet. Privilegia soli aut potissimum persona, non aque causa data ad dimissum non transeunt.

I.

Capite superiori tertio actum est de jure ejus, qui dimittit hypothecarium, agendum nunc est de eo, qui dimittit privilegatum.

II. Privilegium hoc tale, ut patet ex capite secundo, vel simplex personale est, vel singulari prerogativa mu-

nitum, circa utrumque tenenda est regula: Qui dimisit Creditorem privilegiatum, is succedit in illius locum & privilegium, etiam citra omnem conventionem aut cessionem, *l. 24. §. f. ff. de Reb. aut. Ind. poss. l. 2. de Cess. bon. Carpz. p. 1. Const. 28. def. 134. Coll. Iur. Arg. tit. de Reb. aut. jud. pos. sub rubr. de priv. Cred. tb. 33. num. 5. Franzk. in Comment. ff. tit. qui pot. in pign. n. 86.*

III. Dixi successionem hic fieri citra omnem conventionem, atque sic ex sola potestate legis ita disponentis, cui non obstat, quod supra, capite primo, asserui, scil. eum, qui debitori versuram facienti mutuo dedit pecuniam, in alterius jus aliter non transire, nisi ea destinatione dederit mutuum, ut exinde dimittatur prior creditor, licet enim exinde pactum de succedendo necessarium esse colligere aliquis velit, solida tamen ratio consequentiae nulla potest ostendi; neque enim destinatio ista est pactum de succedendo, neque sic argumentari licet: Hac expressa conditione mutuum dedi debitori, ut creditor alius dimitteretur, ergo etiam pactus sum, ut succederem in locum dimissi.

IV. Cum autem supra ostenderit, in hypothecam fisco, competentem succedi non posse, nisi auctoritate iudicis, merito hic quaerendum est, an etiam ad transferenda Fisci jura & privilegia personalia auctoritate iudicis opus sit, an potius ad instar privatorum jurium eadem transeant? Disceptatur super hoc contrariis votis inter Hieronym. Treutlerum *Vol. 2. Disp. 24. thes. 6. lit. D.* & Jacob. Cujacium *lib. 18. Observ. 40.* Et Treutlerus quidem non minus hic, quam in hypothecis auctoritatem iudicis intercedere debere censet, contra Cujacium, quem sequitur Gothofredus *in l. ult. c. de priv. fisc. in verbo in re.* auctoritatem iudicis non considerati statuit. Sed cum *l. 2. c. de Cess. bon.* & caetera jura genera-

generatiter loquantur, leges vero a Treutlero allegatae de reali hypothecae jure agant, merito cum Cujacio transeo idque eo magis, quod in Tribunalibus Patriae meae sententiam ejus receptam sciam. *Bach. ad Treutl. d. l. Ferdin. Arias de Mesa lib. 2. Resol. cap. 20. n. 17. seqq. Franzk. lib. 1. Ref. 14. n. 16. & seqq.*

V. Noto ex his traditis, quod si quis fiscum, tributa forte ab alterius aedibus exigentem, pecunia sua dimiserit, neque transferri in se fecerit hypothecam judicis autoritate, posse quidem eum Dominium istarum aedium, ut restituat, convenire, sed si ad tertium possessorem illae perveniant, contra eum jus agendi nullum competere.

VI. Plane, si privilegia personalia, quae in favorem, solius personae data sunt, & non simul intuitu causae putaverim eadem in dimittentem non transire, scilicet cum nec incessionarium transeant. Sic privilegium, quod in concursu creditorum uxori & liberis ejus competit in dote recuperanda, *per l. 2. §. 2. c. qui pot. in pign. non transit ad cessionarium. Carpz. add. const. 28. def. 95. Bach. ad §. 29. I. de Act. Berl. p. 1. concl. 65. n. 105.* adeoque nec transibit in dimittentem, cum jus Cessionarii potentius sit, quam jus dimittentis.

CAPUT V.

Jus dimittentis chirographarium. Dimittens chirographarium succedit in ejus actionem & caetera jura personalia. Dimittens si solverit usuras, harum usurarum alias usuras petere non potest.

I.

Restat tandem, ut agatur de jure ejus, qui dimisit chirographarium. De hoc ponenda regula talis: Qui dimisit

mit chirographarium, succedit in actionem cæteraque jura chirographario competentia.

II. Dixi in actionem chirographario competentem. Quod si ergo chirographario ex mutuo debitum fuerit; habet dimittens conditionem certi ex mutuo, si ex locato actionem locati: *vid. Supr. c. 3. n. 3.*

III. Dixi cætera jura chirographario competentia, qualia quæ sint tetigi supra c. 3, n. 3. & nimirum sunt jus revocandi ejus, quod in fraudem Creditorum est alienatum l. 10, §. 1. l. 16. ff. *que in fraud. cred. Et.*

IV. Generaliter hic observandum est, quod si dimittens fortem cum usuris solverit dimisso (cujuscunque ille conditionis sit, sive hypothecarius, sive privilegiatus sive chirographarius) recte quidem ipsum vicissim cum forte usuras petere, sed non usuras usurarum. l. 12, §. 6. ff. *qui pot. in pign. ubi ratio. Franzk. lib. 2. Resol. 10. n. 26. Berl. p. 2. concl. 268, n. 3.*

S. D. G.

01 A 6680

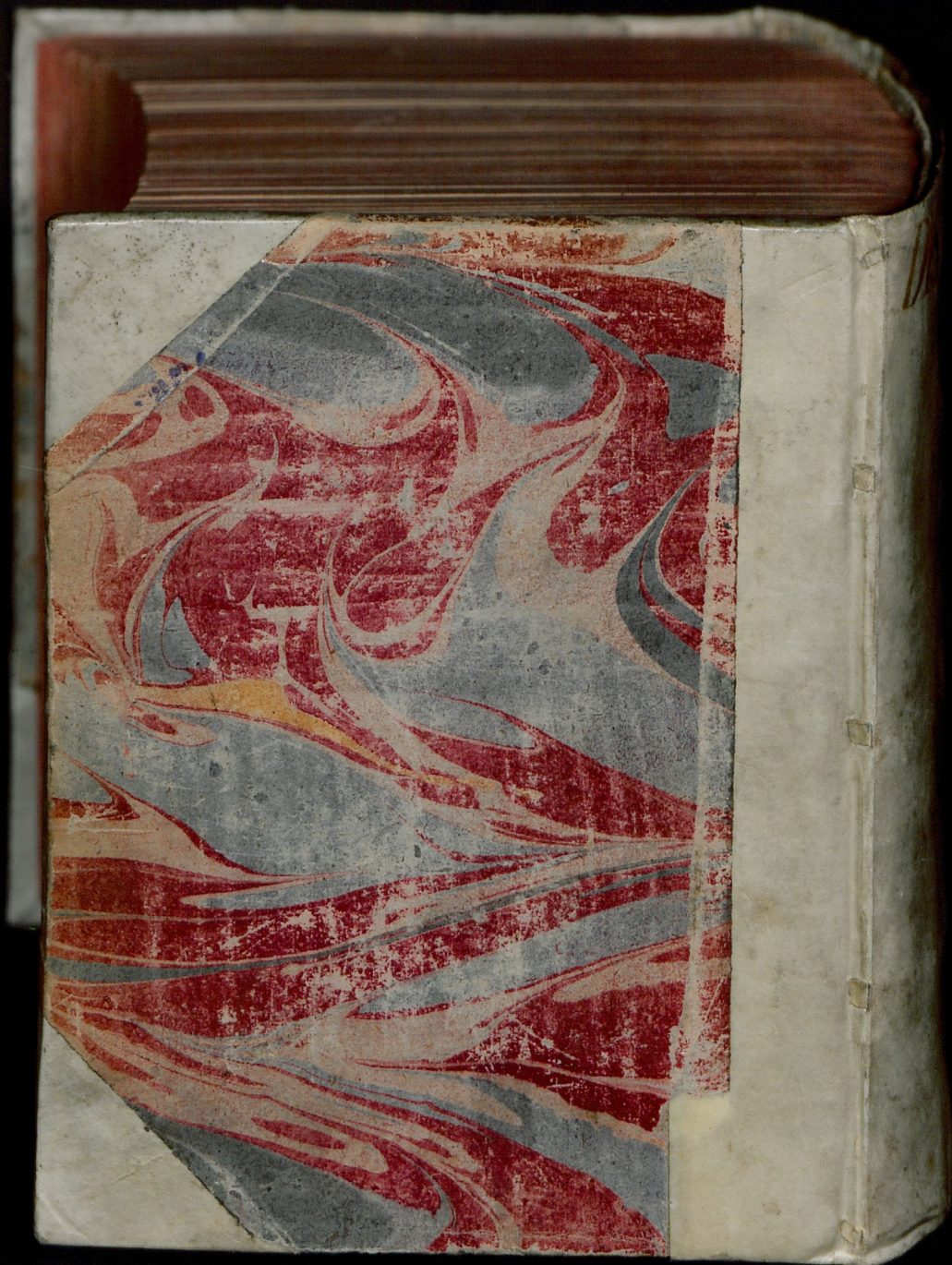
ULB Halle 3
003 105 547

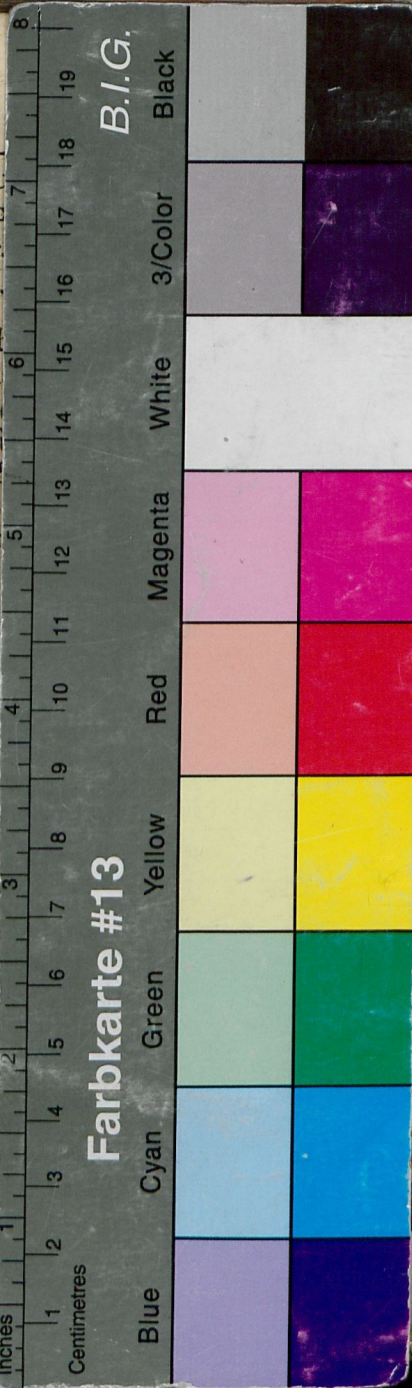

561

W 17

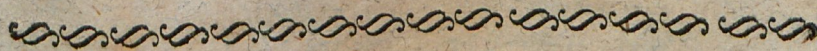
27.
C. B. D.
EXERCITATIO. ACADEMICA.
D E.

JURE. ILLIUS. CU-
JUS. PECUNIA. CRE-
DITOR. ALTERIUS.
FUIT. DIMISSUS.

QVAM.
AUTORITATE. INCLU-
TÆ. FACULTATIS. JURIDICÆ.
IN. UNIVERSITATE. ARGENTO-
RATENSI.

PRO.
IMPETRANDIS. HONORIBUS.
DOCTORALIBUS.
SOLENNITER. PROPONIT.
HENRICUS. BORNIUS. LIPSIENSIS.

Ad diem 1. Octobr. Ann. M. DC. LXVIII.

L I P S I Æ.

Typis. ANDRÆ. MARTINI. SCHEDII.
1717.